

METNE HAZIRLIK

1. Güneş'in dünyamız için önemi nedir? Düşüncelerinizi paylaşınız.
2. Güneş enerjisini günlük hayatımızda nerelerde kullanabiliriz? Tartışınız.

1-Güneş, Dünya için çok önemlidir. Güneş olmasaydı Dünya'ya ısı ve ışık sağlayacak bir kaynak olmazdı ve Dünya'da hayat olmazdı.

2-Güneş enerjisiyle elektrik üretilebilir. Evlerin çatısına güneş enerjisiyle su ısıtma sistemleri kuruluyor. Sebze meyve kurutulmasında, salça yapımında da güneş enerjisinden yararlanılır. Balkonlara asılan çamaşırlar da güneş ile kurur. Güneş enerjisiyle çalışan saatler, trafik lambaları da vardır.

GÜNEŞ NASIL ÇALIŞIR?

Bilim insanları Güneş'teki enerjinin nereden kaynaklandığını bulmak için yüzlerce yıl didinip durdu. Aralarında Güneş altında uzun süre kaldığı için fenalık geçirenler, aşırı derece bronzlaştığı için evine döndüğünde ailesi tarafından tanınamayanlar, gözünü Güneş'e dikip **uzun** süre baktığı için kör olanlar ve sayfalara sığmayan birtakım matematik işlemleri yapacağı derken; "Ben buraların kralıyım! Atımı getirin! Atımı getirin!" diye bağıra bağıra kendini sokağa atanlar oldu.

Şakası bir yana, Güneş'teki enerjinin nereden kaynaklandığını bulmak, insanoğlu için hiç kolay olmadı.

Bir zamanlar Güneş'in kömürden oluşan bir kütle olduğunu düşünenler bile vardı! Fakat yapılan **minnacık** bir hesap, Güneş'in kömürden olmadığını hemencecik ortaya koydu.

Eğer Güneş kömürden oluşuyor olsaydı bunca yanmanın karşılığı olarak yarattığı günden sonra; 4000 bilemedin 5000 yıl içinde tükenip gitmeliydi.

Oysa Güneş, yüz milyonlarca yıldır hem dünyaya hem de öteki gezegenleri aydınlatıp ısıtmaktaydı.

Yok! Yok! Güneş'teki enerji, öyle bildiğimiz bir enerji değildi.

(..)

Güneş bambaşka bir şeydi ama neydi? Nasıl çalışıyordu? İçinde ne yanıyordu da hiç bitmiyordu?

1. ETKİNLİK

a. Metinde geçen kelimelerin anlamlarını
Türkçe Sözlükten kontrol ediniz. Ke

kâfi

.....

.....

.....

Sözlük

kâfi :

Cümlem :

didinmek :

Cümlem :

hisse :

Cümlem :

Kâfi:

Tahmin: Yeterli.

Sözcük Anlamı: Yeter.

Cümlem: Bu kadar çorba bana kâfi.

Didinmek:

Tahmin: Çabalamak.

Sözcük Anlamı: Güç bir durumdan kurtulmaya uğraşmak, Bir işi başarmak için uğraşmak, gayret etmek.

Cümlem: Dedem bu dükkânı bu hale getirmek için yıllarca didinmiş.

Hisse:

Tahmin: Pay.

Sözcük Anlamı: Pay.

Cümlem: Köydeki tarlalardan bize üçte bir hisse düştü.

b. Öğrendiğiniz kelimeleri ve kelimelerin anlamlarını sözlük defterinize yazınız.

2. ETKİNLİK

Soruları metne göre cevaplayınız.

1. Bilim insanlarının yüzyıllardır bulmaya çalıştıkları şey nedir?

.....

2. Güneş'in kömürden oluşmadığı nasıl anlaşılmıştır?

.....

3. Güneş enerjisinin Dünyamıza etkileri nelerdir?

.....

1-Bilim insanlarının yüzyıllardır bulmaya çalıştıkları şey Güneş'teki enerjinin nereden kaynaklandığıdır.

2-Bir hesap yapılmış ve eğer Güneş kömürden oluşsaydı bunca yanmanın karşılığında yaratıldığı andan 4000-5000 yıl sonra tükenip gitmesi gerektiği sonucuna ulaşılmış.

3-Güneş enerjisinin Dünyamıza etkileri, yeryüzünün yaz bahar olması yani mevsimlerin oluşması, denizlerin ısınması, meyvelerin dallarında pişmesi, ağaçların fotosentez yapmasıdır. Yani yeryüzünde hayatın sürüp gitmesini sağlar.

3. ETKİNLİK

Metinde koyu yazılmış kelimelerin kendinden sonraki kelimeye kattığı anlamı dikkate alarak metni tekrar okuyunuz. Koyu yazılan kelimeleri birer cümlede kullandınız.

- Uzun:** Köydeki tarlamızda uzun ağaçlar var.
Minnacık: Dün sokakta minnacık bir kedi gördüm.
Mavi: Ablamın mavi gömleği ona çok yakışıyor.
Büyük: Yemeği büyük salonda yedik.
Son: Tatilin son gününde teyzemlere gittik.

4. ETKİNLİK

Metindeki gerçek, mecaz ve terim anlamlı kelimeleri bularak ilgili kutulara yazınız.

Gerçek Anlamlı Kelimeler

Bilim, süre, ev, aile, kömür, ateş, yeryüzü, hesap makinesi, pipet, süt kutusu.

Mecaz Anlamlı Kelimeler

Yolunu bulmak, yol almak, suyunu çekmek.

Terim Anlamlı Kelimeler

5. ETKİNLİK

Verilen bilmecelerin cevaplarını altlarına yazınız.

Sarı sarı saçlarım,
Çok yüksekte beklerim,
Canlılar beni bekler,
Hepsine ben yeterim.

Güneş

Gökyüzünde beklerim,
Türlü türlü hallerim,
Kendi ışığım yok benim,
Güneşten beslenirim.

Ay

Mavidir benim rengim,
Ormanlarım var benim,
Döner dururum her gün,
Canlıların eviyim.

Dünya

6. ETKİNLİK

Verilen cümlelerdeki yazım yanlışı olan kelimeleri tespit ediniz. Yanlış yazılan kelimelerin doğrusunu örnekteki gibi yazınız.

Yaz tatilinde dedemin yanına erzurum'a gideceğim.

Erzurum'a

Endemik bitkiler bakımından anadolu zengin bir coğrafya-
dır.

Anadolu

bitkiler, fotosentez ile besin hazırlarken güneş ışığı, su ve
karbondioksit kullanırlar.

Bitkiler

Dünyanın bilinen en yaşlı ağaçlarından biri zonguldak'ta
bulunan "Porsuk Ağacı" dir.

Zonguldak'ta

7. ETKİNLİK

Güneş ile ilgili duygu ve düşüncelerinizi ifade eden bir metin yazınız. Yaz-
dığınız metne bir başlık belirleyiniz.

YAŞAM KAYNAĞI

Güneş, Samanyolu galaksisinde yer alan milyonlarca yıldızdan birisidir ve Güneş Sistemi'nin merkezinde yer alır. Sekiz tane gezegen Güneş'in etrafında döner. Bunlardan biri de Dünya'dır.

Dünya da diğer gezegenler gibi Güneş'in etrafında döner. Bu dönüşün sonucunda mevsimler oluşur. Dünya ile Güneş'in birbirine uzaklığında mükemmel bir ölçü vardır. Biraz daha uzak olsak çok daha soğuk, biraz daha yakın olsak çok sıcak olurdu ve Dünya yaşanmaz bir hâle gelirdi.

Dünya, ısı ve ışığını Güneş'ten alır. Bunun sonucunda Dünya belirli bir sıcaklığa sahip olur. Yediğimiz tüm sebze ve meyveler Güneş'ten gelen ısı ve ışık sayesinde yetişir. Sürekli karanlıkta kalmaktan Güneş'in varlığı sayesinde kurtuluruz. İşte bunlardan dolayı Güneş bizim için eşsiz bir nimettir.

8. ETKİNLİK

- Kişi ve nesnelerin benzer veya aynı yanlarını incelemek için kıyaslama yapmaya **karşılaştırma** denir.

Örnek: "Güneş, her saniye insanoğlunun ilk yaktığı ateşten beri kullandığı tüm ısı ve ışık enerjisinden daha fazlasını üretir." cümlesinde Güneş ile insanoğlunun kullandığı tüm ısı ve ışık enerjisi karşılaştırılmıştır.

Verilen bilgileri dikkate alarak cümlelerde karşılaştırılan varlıkları karşısına yazınız.

CÜMLELER	Karşılaştırılan Varlıklar
Ay, Güneş gibi ısı kaynağı değildir.	Ay-Güneş
Çita, aslandan daha hızlıdır.	Çita-Aslan
Adana, Karstan daha sıcaktır.	Adana-Kars
Güneş, Dünya'dan çok daha büyüktür.	Güneş-Dünya
Ali, Defne kadar güzel resim yapar.	Ali-Defne

Araştırmaya göre ağaçların yaşları gövdelerindeki halka sayısı ile hesaplanır.